

čake, 103 po številu, dal v nogavico in nato vse skupaj shranil v slamo in v posteljo. Ko je te dni hotel kupiti gozd od sosedu, je s strahom opazil, da so miške zgrizle ne samo nogavico, ampak tudi vse tisočake do nespoznanja. Tekel je na sodišče, kjer mu pa tudi niso mogli pomagati, ker paragrafov zoper miši ni.

Odhod hitlerjevcev iz naše države v Nemčijo in v Avstrijo. V zadnji številki smo poročali, da se preselijo iz za njega ponesrečenega puča v Avstriji pri nas bivajoči avstrijski hitlerjevci v Nemčijo. Uživali so pri nas gostoljubje in zatočišče 4 mesece. Po lastni izjavi so bili z vsem zadovoljni in niso pričakovali od strani naših oblasti tolike prijaznosti. Ko so se pripeljali z vlaki iz raznih taborišč na Sušak, sta jih čakali tamkaj že dve nemški ladji. Znanega jim je bilo le toliko, da se bodo vozili po morju 11 dni do Hamburga; kam ter kaj bodo napravili z njimi tam kaj, je bilo beguncem še prikrito. Vsi so bili pri odhodu v uniformah. Zastopani so bili med njimi vsi stanovi: profesorji, zdravniki, trgovci, obrtniki, delavci in hlapci. — Dne 28. nov. so se pripeljali v Maribor oni avstrijski hitlerjanci, ki so izjavili, da nočejo v Nemčijo, ampak nazaj v Avstrijo. Mesto 80 najavljenih iz Varaždina so se pripeljali samo 4, 9 se jih je pripeljalo z zagrebškim vlakom iz Požege. Prenočili so v Mariboru. Dne 29. nov. zjutraj so jih odpravili čez mejo pri Špilju, kjer so jih prevzele avstrijske oblasti. Postavili jih bodo v Gradcu pred sodnike. Oni, ki so res kaj zagrešili, bodo obsojeni, ostali pa pridejo v eno izmed avstrijskih koncentracijskih taborišč.

Dva potresna sunka so čutili v Ljubljani dne 30. novembra pred in po polnoči. O istočasnih potresnih pojavih poročajo iz Savinjske doline, iz Avstrije in iz Nemčije.

Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna **Franz Josefova** grenčica do urejenega delovanja želodca in črev.

Obžalovanja vredni slučaji.

Starka v prostovoljno smrt. V mari-borski oskrbnišnici se je smrtno zastropila z lizolom 70letna Jera Völker.

Obmejni morilec prepeljan v Maribor. O umoru krošnjarja na severni meji v Gradiški pri Zgornji Kungoti in sicer radi borih 150 Din, smo že poročali. Morilec Viktorja Juhanta je pripeljal ljubljanska policija, ko se je zatekel po krvavem dejanju v Ljubljano. Dne 28. novembra so prepeljali 32-letnega morilca v Maribor, kjer bo sojen. Juhant je priznal na policiji in obema preiskovalnima sodnikoma v Ljubljani, kako je umoril tovariša St. Hacinu, s katerim sta se poprej skregala radi denarja.

Roparski napad. V ulici Soteska v Ljubljani stanuje vpokojena jetniška paznica Josipina Kalan v eni sobi. Z dnjo soboto 1. decembra se je podala proti večeru v cerkev in je pričakovala še isti večer k sebi na obisk nečakinjo. Vrnila se je krog 7/8 ure. Kmalu nato je potrkal na vrata njenega stanovanja neznane in Kalanova mu je, nič hudega sluteč, odprla. Ko je zagledal tujec pred seboj žensko, jo je udaril s topim predmetom trikrat po glavi, da se je zgrudila nezavestna in okrvavljena. Premetal je vse po stanovanju in še ni znano, koliko in kaj je odnesel ter je neznano kam zginil. Zadeva z napadom se bo že pojasnila, če bo smrtno nevarno ranjena prišla k zavesti.

Novorojenčka vrgla v Ljubljano. Pri Štepanji vasi blizu Ljubljane so potegnili iz Ljubljane novorojenčka. Komisija je dognala, da je nečloveška mati otročička, ko po rojstvu zadavila in ga nato vrgla v vodo.

Podtaknjen ogenj. V občini Koprivnik na Kočevskem in sicer v Svetlem Potoku, sta postala žrtev od požigalčeve roke podtaknjenega ognja kozolca posestnika Ivana Kobetiča in župnika Henrika Vitine, ki biva v Borovcu pri Kočevski Reki. S poslopji je pogorela krma ter razno poljsko orodje. Zavarovan je bil samo župnikov kozolec. Škode je za blizu 40.000 Din.

*

Slovenska Krajina.

Za popolno gimnazijo Prekmurcem v Murški Soboti so se zavzeli v najnovejšem času najznamenitejši predstavniki Slovencev in kulturni delavci. Na čelu vsem sta oba škofa dr. Ivan Tomažič in dr. Gregorij Rožman.

Turnišče. Dne 24. novembra se je vršil pri nas nadomestni živinski in kramarski sejem, ki bi se moral vršiti dne 4. oktobra, toda je bil radi gržne epidemije v našem srezu preložen. Prignane je bilo nekaj nad 100 komadov goveje živine. Številno so bili tudi zastopani kramarji in čevljarski obrtniki. Živine se je prodalo hore malo. Ni čudno, saj opazujemo zadnje čase popoln zastoj pri nakupu naše živine. Kupcev pač ni in ni. Kakor slišimo, je Kmetijska družba odklonila dovoljenje ji kontingent. Samo trdka Benko se še drži dovoljene množine izvoza v Avstrijo in ta bo tudi baje ustavila izvoz radi vidnih izgub v zadnjem času. Zato se ne čudimo, če ni bilo pričakovane trgovine z živino na našem sejmu. Tudi kramarji in obrtniki so imeli slah dan.

Turnišče. V slovo g. Ivanu Greifu! Dne 28. februarja 1925 ste prišli k nam. Bili ste pri nas štiri leta kaplan, šest let provizor naša župnije. Če ste morali tu pa tam slišati kaj grenkega za vaše srce, vemo, da ste pozabili. Saj ste imeli tudi vesele ure in veselje izbršiti žalost. Spoznali ste nas dobro, živeli ste med nami, zato Vam je bilo slovo težko. Uhogali smo Vas, saj ste stremeli za čim večjim preporodom na verskem polju v Vaši župniji.

Avstrijski kancler Suschnigg v Ženevi. — Levo: Angleški poročni par (princa Jurij in grška princesa Marina) sprejemata poročna darila iz celega sveta.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskovine v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Roroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon inter urb. št. 213

Božja previdnost Vas je vzela iz naše sredine in ste odšli v starodavno mesto Ptuj, da ste zasedli stolico prošta. Ne pozabite nas, kakor Vas mi ne bomo! Ostanite vedno naklonjeni slovenski krajini, v kateri ste preživel deset let! Vaši bivši župljani Vam ključemo: Naj Vas spremlja božja roka in Vas blagoslovi!

Turnišče. V ponedeljek dne 26. novembra se je mudil pri nas dekan lendavski g. Ivan Jerič. Ob tej priliki se je vršila predaja cerkvenega inventarja in sklep cerkvenih računov, ker je ml. g. Ivan Greif, novoimenovani prošt v Ptuj, zapustil našo župnijo dne 27. novembra. Začasno vodstvo naše župnije je prevzel g. Rantaša, ekspozit turniške župnije v Veliki Polani.

Turnišče. V torek dne 27. novembra je po dvomesečnem prestanku zopet začel voziti poštni avto Sobota, Dobrovnik, Turnišče, D. Lendava; začasno ni mogel, ker se je gradil novi most na rečici Ledavi, na cesti Renkovci — Dobrovnik. Vozil je dosedaj na cesti Sobota, Dobrovnik, Lendava, in se je donasala pošta k nam iz Dobrovnika. Tako bomo imeli sedaj zopet stalno prometno zvezo z Lendavo.

Sobota. V naš otroški vrtč se je vpisalo letos 94 otrok. Vsekakor rekordno število. Zato je banška uprava imenovala še eno otroško vrtnarico in sicer gđc. Bregar Zofija.

Sobota. Odšel je od nas komandir pešadijske čete g. poročnik Velkovič Stavra in sicer v Varaždin.

Sobota. Nekaterne naše ulice nosijo imena, ki nikakor ne odgovarjajo prestolici Slovenske krajine, in je končno bilo nujno, da pride do spremembe v naslovih ulic. Kakor čujemo, je občinski odbor na seji dne 17. novembra sklenil, da bo odstranil stare tablice z napisi ulic in jih nadomestil z novimi, ki bodo odgovarjale slovenskemu čutu. Ta korak občinskega odbora moramo res pohvaliti.

Gornja Lendava. Bili smo na zadnjem letošnjem sejmu pri Gradu. Peli smo po madžarsko in po slovensko pesem iz starih časov. Tedaj v starih časih so vsi Goričanci hodili vsako leto na poletno delo na Ogerako (v orsag) in pripeljali potem od tam mnogo silja, zrnja in denarja. Gospodarilo se je po hišni zadrugi. Na delo so hodili največ mladi. Ves pridobitek pa so spravili starši, kakor

je še zdaj navada. Nekaj zrna se je doma odprodalo, drugo je bilo za kruh, tretji del za svinjke. Dve svinjki za doma, dve za prodajo za dačo in obleko itd. Pa so izhajali. Starša sta šla v nedeljo k cerkvi, ostala potem v krčmi navadno skoraj do večera, mladi pa so doma ležali, ker so prej čez poletje delali. In drugo leto spat tako. Po svetovni vojski pa Ogrri naših delavcev niso več pustili v orsag, to je na Ogrsko. Zdaj pa pojemo drugo pesem. Ni Jugoslavija kriva. Zdaj pa Andrašev sejem letos ni bil zadovoljiv. Sejmi na Ogrskem pa so še manje zadovoljivi in narod je tam nezadovoljnejši od našega. Pri tem našem sejmu v pravi potek vprav ni prišlo nič, kakor da so peki prodali precej kruha in tr-

Tolažba nebeška.

Katoliški molitvenik, zlasti za postarše ljudi, tudi z velikimi črkami, močno vezan z zlato obrezo, stane 32 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

govci iz Dolnje Lendave dobro količino sladke paprike, katero pa bi naši ljudje lahko bili sami pridelali. Nekdaj so ljudje na tem sejmu kupili največ obleke za šolarje, ki so bili dani v šolo za časa Ogrov 1. dec. (mesto 1. sept.), pa so jih Ogrri naenkrat toliko naučili, da so ti od 1. dec. ob fašenku učili zamudnike že pisanje in čitanje. Tako so mi Goričanci povedali.

Prosvetni izleti.

Med sodobnimi izobraževalnimi sredstvi zavzemajo važno mesto prosvetni izleti. Prirejajo jih šole: osnovne, meščanske, srednje, strokovne in visoke. Priporočajo se tudi zasebnim prosvetnim organizacijam: bralnim, izobraževalnim društvom in mladinskim zvezam, odnosno odsekom. Ako se takšni izleti pravilno izvedejo, dosežejo udeležencem ne samo zabave in razvedrila, marveč tudi pouka in pobude. Mlad naš prijatelj z dežele — preprost izobražen kmetijski fant — nam je o takem izletu prosvetnega društva, prirejenem v zadnji tretjini meseca oktobra, poslal podrobno poročilo, ki iz njega povzamemo to, kar bi moglo biti tudi za druge poučno in spodbudno.

Odločili smo se po daljšem razpravljanju, tako nam poroča naš prijatelj, za Maribor. Ne mislite morda, da smo šli občudovat njegovo zunanje lice ali vrvenje in življenje na ulici, ki gre v nervoznem tempu svojo pot. Šli smo zato v Maribor, da si ogledamo to, kar

je za nas kmečke ljudi resnično pomembno.

V frančiškanski cerkvi smo bili pri sv. maši, to je bila prva točka našega izletnega programa. Kot voditelj nam se je pridružil v Mariboru g. Geratič.

Ob 8 do 8.45 smo si ogledali splošni ustroj gledališča, kar je posebno zanimalo igralce našega domačega odra.

Ko smo si nekoliko potolažili lačne želodce, smo pohiteli proti Studencem, da si ogledamo tekstilno tovarno Doctor in drug. Sprejel nas je eden od predstojnikov ter nas opozoril, da za varnost jamči vsak sam. Trdno smo si zapeli obleko, nato pa mu sledili v predilnico bombaža. Ne bom opisoval, kako presenetljivo je vplivalo na nas bučanje čudnih strojev, da smo si kar mašili ušesa. Šli smo skozi tri velike dvorane, natrpene z raznimi stroji, ki opravljajo različno delo. Čudili smo se, skozi koliko strojev mora iti bombaž, predno nastane iz njega nit. Sledili so manjši oddelki, kjer niti lužijo, barvajo in navijajo v klopčice, šele potem ti pridejo v tkalnico, katera je bila za nas novo presenečenje. Med hruščem in truščem smo si ogledovali tkalne stroje, ki so res čudo tehnike. Naše oči so obenem prijazno in sočutno objele postave delavcev, odnosno delavk, ki se dan za dnevom nahajajo v tem hru-

Avtomobilisti kot berači.

Po ameriškani statistiki je v Združenih državah 15 tisoč brezposelnih, ki so lastniki avtomobilov. Nikakor ne gre za kakelehuhe ali talove. Po Ameriki je namreč vse polno avtomobilskih pokopališč, kamor odvržejo poselniki avtomobilov svoja vozila, ako ne ustrezajo več njihovim potrebam in tahtevam. Po teh pokopališčih je dobili vedno tehnično izobražene ljudi, ki spravijo zavržene avtomobile zopet v pogon. So to po večini revne pare. V Ameriki pogosto srečaš avtomobilista, ki ustavi na cesti svoj voz, izstopi in pobere cigaretni čik.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

S to je prodril do mesta Tumpiz, ki je že spadalo v državo Inkov. Tam je videl bogato z zlatom okrašen tempelj, velike palače, vrtove in neizmerne zaklade. Domačini so mislili, da so jih posetili bogovi.

Pizarro se je vrnil nato v Panamo, kjer so sklenili, da gre na Špansko prosit cesarja Karla V., naj mu dovoli osvojitve države Peru. Pizarro se je res vrnil v domovino. Karl V. mu je dal naslov vrhovnega poglavarja peruanske države. Ob tej priliki je začel razdor med Pizarrom in de Almagrom, katerega Pizarro na cesarjevem dvoru niti omenil ni.

Ko se je vrnil Pizarro v Panamo, se je odpravil proti Peru z dvema ladjama. Spremljali so ga štirje bratje. Vzel je seboj tudi mnogo konj. Leta 1531 so se izkrcali pod mestom Tumpiz. Od tam so poslali ladje domov in nadaljevali prodiranje po kopnem, kar je bilo zelo težavno. Osvojili so otok Puna, mesto Tumpiz in so tam blizu ustanovili naselbino San Miguel. Potem so šli dalje po pustem in neobljudenem svetu. Med

21

potom jih je srečal sel ujetega kralja Huaskarja, ki ga je bil ta odposlal skrivaj s prošnjo, naj mu pomagajo Španci do pravice in prestola. Dva dni za tem je dospelo odposlanstvo kralja Atahuallpe, ki je imelo ukaz, pozdraviti belokožce kot sinove boga Virokoča, brata solnčnega božanstva. Poslanci so prinesli bogata darila: zlate posode, dragulje, živeža ter blaga za obleke. Prosili so Pizarra, naj neha s kaznovanjem prebivalcev Tumpiza, od katerih je bilo mnogo pomorjenih od belokožcev.

Španci so nato odpotovali proti kraju Kazamarca, kjer bi naj srečali kralja Atahuallpa. Pizarro je poslal h kralju svojega brata Ferdinanda in še enega častnika, da pogledata, kako in kaj. Kralj ju je sprejel sijajno in je obljubil, da bo obiskal španski tabor. Vrnila sta se in poročala o velikem bogastvu, katerega sta videla.

Pizarro je sklenil, da bo osvojil Peru na mah. Storil je nekaj podobnega kot Cortes v Mehiki. Ujeti je nameraval kralja Atahuallpo, da bi ga imel za talca. Ti naklepi niso bili nič manj drzni kakor Cortesovi. Hotel jih je izvršiti kar ob priliki prvega srečanja. Predno je prišel kralj s svojim spremstvom v tabor, je pripravil Pizarro vse potrebno za iznenadenje Indijancev. Jezdece, bilo jih je 60, je skril za zid, da jih Peruanci sploh niso videli. Pešce pa je razvrstil tako, da so lahko